

Marie Söderqvist om MANSROLLEN OCH MARGARETA WINBERG

Nu är turen kommen till männen. De utsätts numera för samma tryck som kvinnor genomlidit i årtionden. De duger inte längre som de är. Det är inte bara kroppen som skall omstöpas utan också beteendet.

Utsidan tar den kommersiella skönhetsindustrin hand om (skönhetsprodukter för män är en snabbväxande pengaalstrande marknad), insidan, världsförbättrande politiker, som till exempel jämställdhetsminister Margareta Winberg.

UNDER FLERA DECENNIER är det kvinnor och kvinnlighet som legat under luppen och dissekerats in i minsta detalj. Att vara kvinna är ingen sjukdom, skrev Bi Puranen för några år sedan. Och beskrev en verklighet som utgick från att kvinnan var det avvikande som på olika sätt måste förklaras.

Samma granskning och krav på förändring genomlider nu männen. Dagens Nyheters trendkänsliga avdelning Insidan hade nyligen en omfattande serie på temat: Mannen och hans kropp. Där män vittnade om samma förvirring och osäkerhet som annars brukar beskrivas som typiskt kvinnligt. Margareta Winberg jobbar för att FN skall anordna en stor manskonferens och ser gärna att Sverige är värd för spektaklet. Själv har hon tillsatt en arbetsgrupp som skall komma med förslag på hur mansrollen skall förändras. En konkret åtgärd hon själv varit ute och ventilerat är kvoterad föräldraförsäkring. Män skall tvingas hem till barn och hushållssysslor.

MARGARETA WINBERG driver också hårdare och okunnigare än de flesta andra tesen att män är onda och våldsamma. När hon blir pressad av kritiker att förklara vad hon menar, säger hon att det är mansrollen som är destruktiv och att hennes målsättning är att befria män från det tyngande ok själva rollen innebär.

I det föga genomtänkta talet om könsroller vilar en föreställning om att människor egentligen är något annat än vad de är. Att det finns något sunt, gott och naturligt under de av samhället och socialiseringsstrycket påtvingade rollerna. Om inte flickor hade stoppats ner under det rosa täcket och pojkar under det blå, för att använda titeln på en av de senaste årens mest omtalade böcker, hade vi inte tvingats leva inlåsta i våra hämmande och tillbakahållande roller.

Det är en idé som ligger nära den franske 1700-tals filosofen Rousseaus absurda tanke att barn inte behöver fostran. Att det bästa sättet att göra människor av barn är att skicka ut dem i skogen och låta naturen göra jobbet. Då skulle de inte belastas av samhällets alla kvävande konventioner utan få bli sina riktiga "jag". De skulle få utvecklas till vad de egentligen var ämnade att bli. Men det räcker att träffa ett av vuxna bortglömt barn för att inse att utan socialiseringsprocess, roller, konventioner och socialt tryck blir människor inte alls speciellt sympatiska och goda utan motsatsen.

NÅGORLUNDA FASTA föreställningar om hur människor bör vara är inte bara av ondo, utan bidrar till att skapa fungerande samhällen. Det Margareta Winberg beskyller männen eller deras roll för: våld, kvinnomisshandel, bristande empati och ointresse av familj, barn och hem skulle lika gärna kunna betraktas som ett resultat av uppluckringen av fasta normer och värderingar, i stället för en följd av en förlegad mansroll.

Det är också talande att det politiskt igångsatta jämställdhetsarbetet skiftar fokus just när kritiken av kvinnofrigörelsen börjat komma. När alltför krasst konstaterar att den i omvandling stadda kvinnollen blir allt omöjligare att uppfylla. I stället för att analysera resultatet av den politik som på en generation tvingat på alla kvinnor en ny, och för långt ifrån alla bekväm roll, skall en systematisk omvandling av mansrollen inledas.

UPPENBART ÄR ATT människor, av bägge könen, måste förändras för att passa in i det av sociala ingenjörer, skisserade lyckoriket. I de flesta fall är dock resultaten av utopiska politiska projekt rätt avskräckande. Men det har ju inte hindrat politiker från att försöka tidigare och det lär inte nämnvärt bekymra Margareta Winberg.

Marie Söderqvist (marie.soderqvist@svd.se) är ledarskribent i Svenska Dagbladet.